

1. Відгодівельні якості молодняку, (M±m)

Показники	Піддослідні групи				
	I	II	III	IV	V
Кількість голів	18	18	18	18	18
Середньодобовий приріст, г	585±10,29	634±10,40 ³	85,0±4,42 ³	71,0±7,59 ³	645±12,71 ³
Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	182±1,89	175±2,05	164,4±0,75 ³	169,9±5,10 ³	174,3±1,17
Вік досягнення живої маси 120 кг, днів	216±0,67	206±2,20	187,7±0,98 ³	198,7±2,72 ²	201±1,84
Витрати кормів на 1 кг приросту, МДж (до 100 кг/до 120 кг)	52,08/52,43	47,56/46,75	40,02/41,53	42,34/45,47	43,04/44,08

Примітки: I – чистопородні тварини УВБ, II – помісі 1/2Л1/2УВБ, III – помісі 1/4УВБ1/4Л1/2П, IV – помісі 1/4УВБ1/4Л1/2ЧБП, V – помісі 1/4УВБ1/4Л1/2ДУСС; Р – у порівнянні до групи чистопородних тварин: ¹ > 0,95, ² > 0,99, ³ > 0,999

2. Забійний вихід та морфологічний склад туш чистопородних та помісних підсвинків при забої в 100 кг, (M±m)

Показники I		Піддослідні групи				
		II	III	IV	V	VI
Кількість голів		3	3	3	3	3
Забійний вихід, %		65,1±0,67	69,5±0,24 ¹	73,5±0,72	71,6±0,82	70,4±1,34
Довжина туші, см		95,4±0,64	97,9±0,14	95,3±0,78 ²	96,2±0,58	99,3±0,81 ¹
Товщина шпигу над 6-7 грудними хребцями, мм		32,7±1,05	24,6±0,65	16,0±0,16 ³	21,8±0,11	24,4±0,24 ³
Маса задньої третини туші, кг		10,9±0,16	12,3 ² ±0,17	12,5±0,16 ³	11,8±0,13	11,3±0,19
Площа «м'язового вічка», см ²		31,0±0,78	38,3 ² ±0,48	70,8±1,51 ²	56,7±0,96 ²	45,3±0,63 ²
Морфологічний склад туші, %	М'ясо	59,6±0,46	64,1±0,12	70,6±0,29 ³	67,7±0,81	64,6±0,17
	Сало	29,7±0,53	27,9±0,39	18,5±0,64 ²	21,3±0,47	24,5±0,78
	Кістки	10,7±0,29	8,0±0,71	10,9±0,35	11,0±0,13	10,9±0,55

Примітки: I – чистопородні тварини УВБ, II – помісі 1/2Л1/2УВБ, III – помісі 1/4УВБ1/4Л1/2П, IV – помісі 1/4УВБ1/4Л1/2ЧБП, V – помісі 1/4УВБ1/4Л1/2ДУСС; Р – у порівнянні до групи чистопородних тварин: ¹ > 0,95, ² > 0,99, ³ > 0,999

Поєднання порід (УВБ) та (Л) сприяло збільшенню довжини туші у помісей на 2,5 см (Р > 0,95). Той факт, що туші, одержані від свиней поєднання (1/4УВБх1/4Лх1/2П) – III група, виявилися помітно коротшими та мали найбільшу площу «м'язового вічка». Такий прояв є цілком закономірним і пояснюється впливом породи кнурів. Мінімальну товщину шпигу отримано в тушах трипородних помісей (16,0 мм) де на заключному етапі схрещування використовувалась порода (П). Застосування запропонованої схеми схрещування дало змогу підвищити вміст м'яса в тушах на 4,5–11,0% при відповідному зменшенні вмісту сала на 1,8–11,2%. Результати органолептичної оцінки якості м'яса, отри-

маного від помісних підсвинків не поступалися зразкам контрольної групи чистопородних тварин. Це дає підстави стверджувати, що запропонована схема схрещування не погіршує якість м'ясо-сальної продукції.

Для впровадження у виробництво рекомендується на першому етапі використовувати поєднання материнського типу (УВБ) з кнурами породи (Л). Це дасть змогу отримати материнську форму помісних свинок з міцною конституцією і хорошими репродуктивними якостями. Для підвищення м'ясних якостей свинини на заключному етапі схрещування до отриманих помісей (УВБ х Л) слід підбирати плідників спеціалізованих м'ясних порід: (П) та (ЧБП).

УДК 636.4.082

ПРОДУКТИВНІ ОЗНАКИ СВИНОМАТОК ЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ ПЕРШОГО ОПОРОСУ

О. В. Волощук, молодший науковий співробітник

Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН України

Наведені дані, щодо впливу віку першого опоросу на розвиток і продуктивні ознаки свиней. Встановлено, що раннє використання свиноматок в оптимальних умовах годівлі та утримання сприяє отриманню високих показників продуктивності

Ключові слова: вік свиноматок, велика біла порода, товщина шпигу, вік досягнення живої маси 100 кг, багатоплідність, жива маса

Рівень продуктивності свиней визначається сукупною дією цілого ряду чинників, кожен з яких може істотно впливати на кінцевий результат. Для досягнення високих виробничих показників важливо мати уявлення про основні господарсько-корисні ознаки, що впливають на ефективність ведення галузі свинарства. При цьому особливу увагу необхідно приділяти відбору і вирощуванню ремонтних свинок, яких викорис-

товують для відтворення племінного поголів'я. Проблема раціонального використання маточно-го поголів'я ще не вирішена повністю і потребує подальшого вивчення. Тому важливим аспектом розвитку галузі свинарства є визначення залежності продуктивних якостей свиноматок від віку першого опоросу.

Аналіз літературних джерел свідчить, що з даного питання існують суперечливі думки. Одні дослідники вважають [1], що не можна осіменяти свинку раніше 1113-місячного віку, так як до цього часу вона сама інтенсивно росте, остаточно не сформувалася, а поросність у віці менше одного року сильно затримує її розвиток. Вони вважають, що свинки, яких осіменили рано, дають дрібних, слабких поросят, які в подальшому будуть погано розвиватися, так як від таких маток і від всього їх потомства отримати високі показники продуктивності неможливо. Інші дослідники, навпаки, стверджують, що, племін-

них свинок з високою енергією росту і помісних тварин необхідно осіменяти раніше – у віці 810 місяців. Осіменіння таких свинок дає подвійну вигоду: по-перше, свинки швидше ростуть, по-друге, в більшості випадків вони мають високу молочність, так як раннє настання поросності сприяє кращому розвитку молочних залоз [2].

Метою досліджень було визначення оптимального віку першого опоросу, який дозволяє забезпечувати високі показники продуктивності маток.

Дослідження були проведені в умовах племінного заводу з розведення свиней великої білої породи ДП ДГ «Степне» Полтавського району Полтавської області. Для проведення досліджень були сформовані три групи свиноматок: I група – свиноматки, у яких вік першого опоросу становив 13 місяців і менше; II група – матки, у яких вік першого опоросу був 1417 місяців і III група – матки з першим опоросом у 18 місяців і більше.

1. Показники розвитку свиноматок

Групи	Вік першого опоросу, міс.	Жива маса, кг	Довжина тулуба, см	Товщина шпигу, мм	Вік досягнення живої маси 100 кг, дні
I	12,7±0,11	188,3±0,95	157,3±0,97	21,7±1,58	181,5±2,87
II	15,3±0,08	199,8±0,96	158,3±0,21	25,0±0,43	198,7±2,09
III	19,1±0,31	216,3±2,17	160,3±0,37	24,1±0,61	192,9±3,84

У результаті проведених досліджень було встановлено, що в племінному стаді питома маса маток, які опоросилися у віці 13 міс. і менше становила 10,4 %, у віці 1416 місяців – 71;4 %, у віці 18 міс. і більше – 18,2 %.

Дані таблиці 1 показують, що із збільшенням віку першого опоросу на 6,4 міс. у маток III дослідної групи порівняно з першою збільшується жива маса на 28 кг ($p<0,001$) і довжина тулуба – на 3 см ($p<0,01$). Оцінка ремонтних свинок за фенотипом показала, що тварини I дослідної групи живої маси 100 кг досягали на 17,2 ($p<0,001$) і

11,4 ($p<0,005$) дні швидше, ніж тварини II та III дослідних груп, відповідно. Аналогічна тенденція спостерігалась і за товщиною шпигу.

Вивчення відтворювальних якостей свиноматок показало (табл. 2), що більш раннє використання сприяє збільшенню багатоплідності у маток I дослідної групи порівняно з третьою на 0,4 гол. ($p<0,005$). Тварини другої дослідної групи займали проміжне положення. Разом з тим розмах варіювання багатоплідності для всіх дослідних груп був однаковим і становив 2 голови.

2. Відтворювальні якості свиноматок

Групи	Вік першого опоросу, міс.	Кількість опоросів	Багатоплідність, гол.	Маса гнізда в 2 місяці, кг
I	12,7±0,11	2,31±0,29	11,2±0,12	206,5±4,92
II	15,3±0,08	2,87±0,19	11,0±0,04	211,3±2,58
III	19,1±0,31	1,89±0,19	10,8±0,09	198,0±6,16

Маса гнізда у двомісячному віці найбільшою була у свиноматок другої дослідної групи – 211,3 кг, а найменше значення цієї ознаки було у маток третьої групи – 198 кг.

Проведений кореляційний аналіз показав достовірний позитивний зв'язок між віком першого опоросу і показниками розвитку, а саме: живою масою ($r=0,622$) і довжиною тулуба ($r=0,306$), а також від'ємний достовірний, але слабкий зв'язок з багатоплідністю ($r=-0,203$).

Таким чином, проведені дослідження показали, що для прояву високих відтворювальних якостей свиноматок великої білої породи в оптимальних умовах годівлі та утримання перший опорос доцільно отримувати у віці 1113 міс. при живій масі 110120 кг.

Бібліографічний список

- Кабанов В. Д. Свиноводство / В. Д. Кабанов. М.: Колос, 2001. – 431 с.
- Степанов В. И. Актуальные проблемы селекции животных / В. И. Степанов, Н. В. Михайлов // Зоотехния. – 1991. – № 6. – С. 6–7.